

(framhald
av síðu 2)

vit hinvegin seta okkum felags mál, kunnu vit rökka langt. Forðingarnir og møguleikarnir liggja bert í okkum sjálvum.

Tak bara teir hundraðtals vágamenninar, sum eftir kríggið fóru til Grønlands við sínum útróðrabátum og settu búgv í oyðimörkini hvørt summar. Teirra felags stríð tryggjaði inntøkur, sum hava fingið Vágoyinna og Føroyar at yvirliva.

Fullveldisskrímslið

Vit standa nú í 1999 aftur í eini veldugari broytingartíð, har vit noyðast at velja, hvønn veg vit fara. Bert fyri einum góðum ári síðani var torført at hyggja upp um sjóvarmálan. Óloystir trupulleikar skuggaðu fyri øllum útsýni. Síðani eru greið mál sett, og seinasta árið eru stór stig tikin, sum hava latið nýggjar hvarf og møguleikar upp fyri land og fólk okkara.

Men kortini er tað so skjótt at venda vón til líkasælu. At venda líkasælu til sjálvsøkni. Og sjálvsøkni til vónloysi. Tað lættasta í verðini er at siga, at onki ber til.

Vit hava hetta seinasta árið eisini hørt nógv siga, at eitt skrímsli fer um oyggjarnar: Fullveldisskrímslið. Ein miðvís herferð er sett í verk fyri at oyða skrímslið. Nógvastadnir verður øll politisk orka brúkt til at málta hetta skrímslið ljótari og ljótari. Fyri hvønn dag sum gongur fær tað stór horn. Longri tókutenn. Hvassari klour. Í óteljandi blaðgreinum verður røpt "böööö" í høvdið á lesaranum: Hetta skrímslið fer at kvala tykkum í skatti og taka breyðið úr munni tykkara. Tað fer at byrgja tykkum inni og taka tykkara børn. Tað fer at taka sjúkrahús og skúlar. Tað má manast í jorðina. Tað má dikkast undir í ókvæmisorðum og rekast burtur. Børn og ung mugu ikki hyggja at tí, tí so verða tey blindaði. Politikarar úr øðrum londum verða háláðir fram at sannføra fólk úm reðuleikarnar hjá hesum skrímsli.

Hví verður hetta gjørt? Hví verður so nógv orka brúkt til at mana hesa marru fram um fullveldisskrímslið?

Kann tað vera tí, at onkur er ræddur at fyri at missa valdið, um vit taka ábyrgdina av egnum landi? Summi siga, at bert tey kunnu tryggja okkara veiku, sjúku og brekaðu sømilig kor við at renna niður til Danmarkar at biða um pengar. Hetta er størsta lygn tú kanst trúttu niður í fólk. At tú ikki klárar teg sjálfan, at tú ert heftur av hjálp frá einum serligum politiskum flokki ella frá einum øðrum landi, sum tú onki reði hevur á. At okkara pensiónistar ikki sjálvir hava tjent sær til eina sømiliga pensión gjøgnum eitt langt arbeiðsliv. At vit ikki sjálvi eru for fyrri at skapa eitt rættvíst og trygt samfelag. Hetta er at tosa til tann innara svinhundin — til óttan, til sjálvsøkni, til pengapungin.

Men føroyingar lata seg í dag ikki ræða av hesum rópunum um fullveldisskrímslið. Tey flestu tora at hyggja at tí — og siggja tá, at hetta er tann vakrasti skapningur, sum finst. Hann er eitt boð um at taka fulla ábyrgd og reði av egnum landi og fólk. Tað krevur minni sjálvsøkni, stórri rættvísi og ábyrgd fyri næstanum.

Blokkurin má parkerast

Vit kunnu siga, at vit seinastu árinu hava fingist við at oysa bátin og fáa hann á rættkjøl. Síðani hava vit roynt at andøva og at fáa lagt eina góða barlast í bátin. Nú er kósinn sett og báturin farin at sigla. Nú ræður um hjá okkum at halda eina javna ferð, ikki at blaka barlastina fyri bórð og at tryggja øllum møguleikan fyri eini úrtøku.

Men ein stórvandi liggur sum kunnugt í hvørjari vælferð. Vit vita, at tað er eitt ógilt trykt í samfelagnum fyri at brúka av barlastini. Vit vita eisini, at nógvastadnir er stórvandi á flogum og betringum eftir skjuppráini — bæði í sjúkrahúsum, eldarátt, skúlastovum, samferðslu og innan vinnulívið. Men alt hetta má ráðfestast og setast í mun til okkara framtíðar sjálvbjargni. Annars er lítið vunnid. Føroyski búskapurin er ikki nakar sunnur og tryggur búskapur fyrr enn vit kunnu siga, at vit standa á egnum beinum og vit ikki dýva uppá, at onnur gjalda rokningina.

– Vit eiga eisini at seta okkum málið at gera Føroyar til best rökta land í heiminum. Ikki tí at vit skulu halda okkum vera heimsmeistarar, men tí at vit eiga at seta okkum málið um at fáa tað mesta og besta burtúr okkara umstøðum, segði Hogni Hoydal

Eitt týðningarmikið stig, sum vit mugu taka nú, er at parkera henda sonevnda blokkstuðulin. Vit mugu seta hann fyrri seg á figgiarlógina, og so marka hann til at gjalda skuld og rentur, og til tað vit kunnu rópa óvanligar flogur. Harvið kunnu vit siggja, hvussu nógv í veruleikanum manglar í til at reka eitt sjálvstøðugt føroyskt vælferðarsamfelag. Vit mugu ráðfesta okkara egnu inntøkur rættvíst, so tær koma øllum landinum og øllum fólkunum at gagni.

Vit mugu inn í komandi ártúsund seta okkum politisk og figgiarlig mork — bæði fyri okkara almennu og privatu nýtslu. Tað er fortreytin fyri ábyrgd og skyldum. Tí bert við at seta seta mork, kunnu vit eisini sprongja mork.

Mork mugu setast

Markleys breiðist nú fyrri tær fold. Orðini eigur Christian Matras, og sandavágsskaldin Jens Pauli Heinesen hevur gjørt yrkingar hjá Christiani Matras til bulin í síni ævisøgu, sum hevur sín uppruna her í Sandavági. Markleys breiðist nú fyrri tær fold er heitið á skaldsøguni hjá Jens Paula, har høvudsýrururur stendur á gáttini frá ungdommi inn í vaksna lívið. Har møguleikarnir eru so víðir, men har tú eisini mást gera tinni val.

Vit hava hetta seinasta árið sæð, hvussu týðningarmikið tað er at seta sær mál, og hvussu nógv kann broytast, tá vónin um fram-

tidina bylgist í okkum øllum. Føroyingar eru á veg til at kunna gerast ein javnbjóðis tjóð millum heimsins tjóðir. Men vit mugu samstundis duga at seta morkini.

Vit hava tildomis júst sett undirgrundarmark millum Føroyar og Bretland. Nýggir møguleikar lata seg upp, men tað gevur eisini nýggjar avbjóðingar. Hetta visir okkum, at tað at seta sær mál, merkir eisini, at vit seta okkum mork. Annars eru vit ábyrgdarloysingar.

Vit mugu inn í komandi ártúsund seta okkum politisk og figgiarlig mork — bæði fyri okkara almennu og privatu nýtslu. Tað er fortreytin fyri ábyrgd og skyldum. Tí bert við at seta seta mork, kunnu vit eisini sprongja mork.

Føroyar - best rökta land

Sandavágur vann heiðurin sum best rökta bygd í Føroyum í 1997. Hetta var bert møgult, tí at bygðafólkið setti sær hetta mál í felag, og tí at bygðafólkið í öldir hevur røkt haga, bø og fjørur.

Vit eiga eisini at seta okkum málið at gera Føroyar til best rökta land í heiminum. Ikki tí at vit skulu halda okkum vera heims-

meistarar, men tí at vit eiga at seta okkum málið um at fáa tað mesta og besta burtúr okkara umstøðum. Tað er hetta, sum fullveldið í veruleikanum snýr seg um. Tað er ikki ein hamur vit fara í, og so er tað lítið. Tað er ein gongd, har vit mugu seta okkum høg mál í øllum samfelagsviðurskiftum. Vit eiga ikki bert at seta okkum felags mál um at hava best rökta náttúruhvørvi. Men eisini skulu vit hava best rökta politisku skipan. Best rökta vinnuliv. Best rökta sosialu skipan. Best rökta útbúgvingarskipan. Og best rökta moral.

Kraddaralyndi og smá-kremmari byggir onki land.

Kærleikin drivur verkið

Í øllum hesum óteljandi møguleikum og avbjóðingum, mugu vit ikki gloyma, hvat tað er sum drivur verkið. Tað er kærleikin til hetta landið og tað pláss, sum okkara forfedrar hava bygt. Ongin av hesum nógv nevndu "cost-benefit" kannningunum kann siga okkum, at tað loysir seg at búgva í Føroyum. Allar figgiarligar útrokningar vilja siga, at tað loysir seg betri at búgva á meginlandinum.

Tað verður annars sagt, at allur heimurin gjøgnum tøkna og heimsmarknaðin verður bundin saman í eina globala bygd. At tað verður møgult hjá okkum øllum at búgva hvar sum helst í heiminum. Men um tað er rætt, so eigur tað ikki at merkja, at vit øll flyta saman í heimsins stórbýir og meginøkir. Tí so er tað eisini at møgult at liva í Føroyum og í Sandavági. At liva eitt nútíðans liv við kjølfesti í okkara mentan og søgu.

Lat meg tí enda við orðunum hjá skaldinum Jóanes Nielsen. Hann er ein av okkara hvassastu samfelagsrevsarum, men tað er grundað á kærleika og vón til land og fólk. Hann endar eina yrking soleiðis:

*Her er mitt heim,
mín heimur og virki.
her eru vinir, ið fjálga mitt liv,
her er tann stætt, ið gevur mær styrki,
ið her vónina í arbeiðs-somum hondum,
her er fallið mitt akker.*

Takk fyri og góða Vestanstevnu.

Hogni Hoydal

Dansinátt í Norðurlandahúsinum

Aftur í summar verður tann vælumtókta dansináttin hildin í Norðurlandahúsinum

Leygarkvöldið verður dansinátt í Norðurlandahúsinum frá kl. 22.00 til 03.00.

Hetta er eitt høvi hjá teimum, sum hava áhuga í føroyskum dansi, at sleppa upp á gólv uttan fyri sjálva vanligu dansitíðina. Og møguleiki er at hitta vinir og

kenningar úr øllum landinum, sum koma til Havnar við hesum eina í huga - at dansa til jósan morgun.

Dansináttin er týðandi karmur um ein av stóru tjóðarognum okkara, tann føroyska dansin og kvæðini. Fremmand fólk eru hugtakin av hesum og undrast yvir,

hvussu tað hevur borið til hjá eini so litlari tjóð at varðveita ein so stóra skatt. Illa er skiljandi, at trykt uttaneftir ikki fyrri langari tíð síðani hevur kollrent mentan okkara. Vit mugu onkunsvevna hava dugað at tilgáð okkum alt tað nýggja.

Og mitt í øllum tí moderna stendur ein varði, sum heldur veksir enn rapar:

Kvæðini, vísurar og tættirnir og hin føroyski

dansurin, sum hevur hildið liv í skaldskapinum á mann-umuni.

Leygarkvöldið verður dansinátt í Norðurlandahúsinum

